

Folkluora ansamblē „Virvītē” narē (nu vēršaus): Tuoms ēr Jurga Sadauskē; Ambrasūnienē Rūta, Momkuvienē Vaida ēr Momkus Benedēkts Sudēikiūs (Utenuos r.). 2008 m.

(Atkelta iš 35 p.)

lēs ēr atjautuos nenupērksi. Kad nepradietom ašaruotē, viel isēpīlē medaus...

***

Ēlguokā prisēējē palauktē pakvēitēma ēš puonā Kaje-
tuona, Laumium dvara gspadoriaus, pakuol tas prisē-
taisē ēšpēldītē sava pažada. Je puo sosētēkēma rudini Sa-

lontūsē pana Liodvēka dar toriejē šiuoki tuoki nuora
palaikītē artēmesnē pažinti so tou vīro, dabar tuokēs min-
tis jau anuos galvuos nabsokuos. Juodēniejē karts nu
karta so Kučinskio Jūzopo puo Salontum apīlinkēs, šne-
kiedamuos, dalīdamuos prisēmēnēmās, svarstīdama, kāp
gīventom, je bruolis leistom anā isēkortē katramē nuors
Salontum dvara palivarkē. Bova nusprēndusi būtēnā ten
pasēvadintē puonā Jūzopa, nuors anam aple ton ketēnē-
ma dar nieka nesakē. Solaukusi pakvēitēma važioutē i
Laumius, tuos keliuonēs sovėsam negeidē. Bet bova
prižadiejusi bruoliou, vo ēr nepaduoro būtom pasēdē-
džioutē. Bova induomo ēr pamatītē, kuoks tas Laumium
dvarielis, kāp gīven bajuors Tarvīds Kajētuons.

Bruolis Levuons i vēišnagē taisies dēdēlē okatnē. Matā,
puons Kajētuons žadieje ne tik vaišēs, bet ēr medžiuokl-
lē sotaisē. Žēmē jau išalosi, snēiga dar nedaug, bet žvie-
rium piedas gali aiškē matītē. Ons prišnekēna ēr sesēri
vestēis sava Bierē. Je pati šaudītē nanuories, galies pasē-
veizietē i vīru taikloma, mēkloma, šaunoma. Jug me-
džiuoklē ne tik tam, ka kuoki žvieri nugalabītomi, bet
kad kētum pasēveizietomi ēr savi paruodītomi. Anam
tēp pat bus maluono pristatītē sesē, katra juodēnie ni
kēik ne prastiau ož vīrus. Tad tegol so Magdelē pasētai-
sa tinkamus drabužius juodēniejēmou ēr kon nuors praš-
matnesē vakarou.

Vēsa nedielē Liodvēka so Magdelē koities drabužēnie
ēr skriniesē, pakol vēskon sosēronkiuojē. Pana toriejē
zoikēnuoms pamušta sējuona, katrou lioub apsēvēlktē
žēima, so buobotē i svetius važēniedama. Tarp kētum
pastrajum aptēka buobotēs ēšēigēni rodouji sējuona, dar
puoniuos Gracholskienēs lapu raštās ēššiovēnieta. Pakuol
bova svēka ēr nepastombiejosi, buobotē anou lioub vēlk-
tēis tik i svarbēs ēšēigas važioudama. Liodvēkā ons pasē-
ruodē puotrumpis, bet Magdelē sometē, kāp anon so-
siaurintē ēr paēlgintē: rēk pridortē platiesni aprumba,
vo tas nebus sunkē, diel tuo, ka panelē īr klēina (liekna).
Pri sējuona pritaikē jouda aksuomēni kontušielī ēr dailē
sokluostē gelsvā šēlkēnē skepetelē, katron galies sosegtē
buobotēs paduovēnuoto sēdabrēnē sagtelē. Basēkrapš-
tēniejint pri siovēnē, Liodvēkas galvuo sokuos klausēms,
kažēn, ar buobotē būtom kontēna, matīdama tēp nepa-
vuožnē apsēēnont so daiktās, katrus ana brongēna. Bet
kon bepadarīsi. Jug dabar žmuogaus nebier, vo īr lēkēn
anuo dāktā ēr anēi tor tarnautē gīvēisēms. Tēp bova nu
omžiu, tēp bus ēr tuoliau. Panuos Liodvēkas jaunīstie
nieks perdaug nelepēna pastrajēs, vo dabar ni tuo teik.
Ana diel tuo nasielvartava, nuors kartās lioub pamēslītē,
ka bruolelis galietom kuoki nauji drabuži ēr anā nupērktē.
Apsēvēlkuši atnaujintās ēr pritaikītas pastrajēs, at-

Atsėdiekavuodams ož šėlta prijemėma, sodarīta galėmībė pavasaruotė pri Alauša, folkluora ansamblis „Virvitė“ koncertoun Sudeikiu miestelė (Utenuos r.) žmuonėms. 2008 m. vėršou – Songailienė Loreta, Gaubitė Margarita ėr Zajančkauskis Valdis

sėstuojusī priš zelkuorio, toriejė pripažintė, ka vėskas pri-tink. Je matītom buobotė, rasiet pasėdžiaugtom sava anūkės šaunomo. Liodvėka pamėslėjė: vo rasiet tēp pasėšvėitusi igaus buobotės linksmoma ėr „šarma“ – tēp nabaštėkė lioub ivardintė sogebiejėma vėsėms patėktė. Tad so palėngviejėmo tus prašmatnius pariedus sosėkruovė i keliuoniū skrinė, katruos vėita bova didliuojė važė galė.

Ėr liekė pana Liodvėka tame didlėjėmė važie so Gorskiu herbo ont doru apsnegto vėiškelio par laukus, pru pakelie pasėtaikontius žmuonieliu gīvenėmus, pruo bėrštvinūs so apšarmuojosės alksnės ėr beržās. Pana siediejė tėisi ėr pasėtėmpusi. Kuojės bova īsoktas i kailio pamušta sėjuona ėr apkomšītas šėlto gūnė. Apsėvėlkusi vuovėriūm kailėnātės, apsėmuovusi tuokė pat keporėlė so prisegto plunksno, pėrštėnietas ronkas sosėkėšusi i mupta (muova), šaltė nejota, tik džiaugies žemo žėimuos saulė ėr nematituoms vėituoms. Sene bebova kor nuors tuoliau ėšsėkielusi ėš nomum, ėr šėn mėnota nikėik negailiejuos, kad važioun i Laumius.

Tarvīda Kajetuona tievuonėjė, apaugusi miediu sėino, pasėmatė ėš tuola. Puonu paluocios pasėroudė besous medinis, žems bodinks so apvalės onžoulėnės stolpās pri paradėniu doru. Kėims ožtektėnā platos, ka karietas ar važė be varga galiptom privažioutė pri gonku, bet kuo nuors prašmatnesnė anamė matītė nabova. Pašaliūsė palei parkana stėrksuojė krūmā. Liodvėka spiejė, kad anėi gal būtė jazminā ar erškietruožės.

Svetium pasėtėktė atskobiejė pats puons Kajetuons, ožsėmetės ont petiū strielčiaus barva. Ėštėisė ronka nušukosem nu arklė Levuonou, vo paskiau abodo priėjė pri važė, kadpadietom ėšlėptė panā Liodvėkā. Puo pa-

sėsveikėnėma ceremuonėju ož paronkės īvedė anon i nedėdėlės gonkas, ėš tən – i pakajo, kor svetium laukė kėtė tum nomum gīventuojė: stombi muotrėška so balto kiko, ėštīsė jaunėkātis ėr daili panelė. Tatā bova puona Kajetuona vākā – Muotiejos ėr Matilda so puonė Stanislava, mosiet gaspaduoriaus gėmėnaitė, katra dabar gluobuojė vākus ėr rūpėnuos nomās. Pasėsveikėnos,

(Nukelta i 38 p.)

(Atkelta iš 37 p.)

Liodvėka so Magdelė bova palīdīetas i šelta kombarieli kėtame nomum galė ēr palēktas pasēlsietė ēr apsēgerbtė puo keliuonės. Pakajava mergelė atnešė erbetas so ožkondo. Anon atvedusi puoni Stanislava meldė pasēstėprīntė.

Vīrā šormoliava kėimė, taisīdamuos i medė. Skalėjė šonis, trīpė ēr žvingava arklė, pajotėn, ka gaus palēnktėniautė. Varuovā miegėna ragum ēr tarškīniu skardoma. Liodvėka pamėslėjė, ka rēktom bruolė paklaustė, a tuo kavalkaduo bus muotrėšku. Jego nē, ēr ana nenuorietom juotė: vīrā bus ožsėjimėn, kon ana vēina tēn dērbs? Tus svarstīmus nu-traukė puonė Stanislava:

– Rasiet panelė tēp pat pageidautom juotė i medė? Matā, mūsa Matilda geid medžiuklė pamatītė. Mon būtom drou-siau, je ēšleistiuo ne vēina. Puons anuos tievs sakė, ka medžiuklie bus dvė puonu puoras ēš sosiedu, bet tēkrā tuo nieks nažėna. Aš sakītiu, ka paneliems juotė rēktom par pėitus, katrus vēšem i medė.

Tuoki tvarka tēka ēr panā Liodvėkā. Kelės šaltas adīnas pralėdos keliuonie, tēp gerā bova pasiedietė jaukemė kom-barelie. Tad pasėvaišėnusi erbetu, pakvēitė atėtė panelė Ma-tilda pasėšnekietė. Klausėnīejė anuos aple mėška, katramė vīrā medžiuos, aple sosiedu dvarus ēr šeimīnas. Matilda pa-sėruodė besonti šneki ēr govi mergelė, nikėik nesėbaimė-nonti lig tuol nematītas Liodvėkas. Ana papasakuojė, ka medžiuklės vēita īr netuolėj Barstītiu, ka ton medė nu se-nuovės vadėn Poukės gėrė. Esonti ana dēdėlie ēr tonkī, tad vēskuo tēn gali rastė: žvīerium vēsuokiū, vasara ougu ēr grību būn i valės, diel tuo anum šeimīna ēr kėtė sosiedā tēn sova-žioun grībautė, ougautė ēr rėišotautė. Puo tam nusėgaun pri opės ar kuokė nuors ežerālė, pasėmauda, pavalga, vo je būn graži pagada, pabūn lig vakara... Liodvėka klausies švīpsuodama. Anā patėka bajuora Tarvīda dokie. Daili pa-veizietė, govi pašnekietė, augusi tarp mėškom, laukum, kal-num, sveta dar nesogadinta, pasakuojė vēskon iš šėrdėis, džiaugdamuos, kad anuos klausuos. Liodvėka jota, kad mergātė sied so anou, sovėsam nesėrūpindama, kāp atruo-da, nebėjuodama, kad anon ēšjouks ar prikėš kon nuors – mergelė bova patėkli ligo mažos vāks.

Vėdordėinie ēš dvara pajodiejė kelė važė. Vėinamė sie-diejė puonė Stanislava so kamerdėnerio, kėtūsė – tarnā ēr vėriejė, apsėkruovėn poudās, katėlās, krežės ēr rišelės, kat-rūs bova sokrauts pravėnts ēr stuotkā, ka medžiutoujė ēr kėtė svetė galietom kāp reikint pasēstėprīntė. Paskou važius juojė Liodvėka so puona Tarvīda vākās. Pamatėn atvažiou-

Mes – iš Akademėnė Žemaitiu jaunima korporacėjės „Samogitia“ folkluora ansamblē „Virvītė“. Nu vėršaus: Momkus Benedėkts, Songailienė Loreta, Bugaitienė Kristina

jėntius, kelė vėrā pasveikėna anus, šaudėdamė ėš strielbu. Jau degė laužielis. Ont snėiga driksuojė eiliems sogolditė zoikė, lapės – medžiouklės laimėkis. Raitelė nušuoka nu žėrgum, ėr greitā isėmaišė tarp kėtū. Puons Kajetuons prėstatėniėjė Liodvėka sava kaimėnams, tarp katrum bova puonė Navidanskienė Izabelė ėš Barstitiu, puonā Strumskė ėš Poukės ėr kelė kėtė svetė. Vėrā džiaugies, ka medžiouklė gerā pavėka: krėta bėnt poura dešimtium zoikiu ėr lapiu, vėins dėdėliausis šerns so jouduoms ėltiems, katron pašuvė puonātis Levuons, tad anam daugiausė ėr pagėrėmu atėteka. Bet bruolis bova laimings ne tik diel tuo. Ons pasakuojė Liodvėkā, kad matės brėidi so poikės ragās, tik nieks i anon nepataikės. Ožtat radės eglinė dėdėliausius brėidė ragus so vėso kaukuolė – matit, nabags rojuo bova sobadīts, vo rasiet ėr ėš senatvės ėštėisės kuojės.

Pakuol vėsė šormoliava aple lauža, tarnā patėikė pėitus. Paprastė valgė, sotaisitė dvara kokuoriaus, Liodvėkā pasėruodė dėdlė skanė, rasiėt diel tuo, ka laukė pri lauža, rasi diel tuo, kad vėsė medžiouklė bova gera ūpa. Puons Kajetuons vėrus vaišėna arielko, puoniuoms siulė ėš Klaipiedas parvėžta rauduona vėna. Liodvėka stuoviejė pri lauža, džiaugdamuos nu anuo sklindontė šėlomo ėr lėipsnum plastiejėmo, kumet pri anuos atėjė puonė Izabelė so Matildo ėr pasiūluojė pajuodėnietė puo apėlinkės. Napartuoliausė esous didliesis Barstitiu kūlis ėr Alkas kalns so naožšalontio šaltėnio, katrum panele Liodvėka tikriausė nier matiosi. Žėnuomās, žėima tuo gražoma nedaug – medė ba lapu, laukā puo snėigo. Bet žemė jau gerā išalosi, viepūtiniu dar nier, tad žėrgā nepavargs. Pajuodėnietė pasėšuovė ėr Tarvėdātė so puoniuos Nevidanskienės doktėrimis. Liodvėkā atruodė, ka atsėsakitė nepaduoro. Tam pritarė ėr bruolis, diel vėsa pėkta karta so muotrėškuom pasiūsdams ėš sava būrė puora vėru. Pakuol apveiziejė vėsas induomesnės vėitas, pana Liodvėka geruokā pavarga – nabova pratusi ėlgā rėstė juotė. Tad ont gala paprašė, ka kompanėjė nebgrėžtom pri lauža, vo soktom tėisė i Laumius. Tam pritarė ėr puonė Izabelė, sakėdama, ka jau ėr medžiouotuojė bus ėš pamėškies ėšjuojėn.

Grėžos i dvara, i ton šėltouji kombarieli, pana Liodvėka pasėjota pavargusi ėr sostėrusi nu šaltė. Staigė panuoriejė atsėrastė Salontūsė, sava pakajou, nusėmestė kailėnius ėr vėso ėlgio ėšsėtėistė luovuo. Pikteliėjė pati ont savės, kad ožsėgeidė neėšpėlduomu dalėku. Magdelė laukė anuos, ėštaiusius ont krieliu ėšėigėnius drabužius. Nutraukusi nu panelės kuoju ke-liuoniu korpės, šėltās delnās trėnė sostėrosės pėedas, pakuol tuos atsėlėda. Iveikusi savi, pana Liodvėka apsėvėlka atsėvėž-

(Nukelta i 40 p.)

Mes – iš Akademėnė Žemaitiu jaunima korporacėjės „Samogitia“ folkluora ansablė „Virvītė“, mūsa vāka, artėmiausė žmuonės. Nu vėršaus: Sadauskis Žilvėns, Songailienė Loreta, Valančiauskātė Anelė, Valončiauskienė Milda, Valončiauskis Duonats, Momkutė Gabrielė, Zajančiauskātė Adelė

Folklora ansamblē „Virvītē” naujē 2008-ūju metu kūribēnē sezonu atēdarīms žornala „Žemaitiu žemē” redakcējuo. 2008 m. rogsiejis

(Atkelta iš 39 p.)

tus pastrajus, apsiavē lengvās batelēs. Magdelē atruodē, kad Liodvėkā rėk eš naujē sošokoutē plaukus, matā, kouds puo keporē bova sosmegēs ēr ešsēdraikēs. Liod-

vėka dūsaudama pasėdevē tarnaitēs valē: „Rėk pakėntietė, rėk pakėntietė, jug negalio priš svetėmus pasėruoditė kap kuoki laumė“. Vuos anuos spiejė apsėtvarkitė, ka atejė Levuons so puono Kejėtuono vestėis Liodvėkas pri stala.

Didėjemė pakajou, katron salė vargo ar galiejė pavadintė, svetė jau bova sosėrinkėn. Liodvėka so Levuono pasvadėna šalėp nomum šeimininka. Pri kėta anuo šuona siediejė puonė Izabelė so kaimīnās ar gėmėnaiteė, katrum Liodvėka nepažėnuojė. Tuolėmājemė stala galė bova sosėspėitusi jaunūmenė – Tarvīdokā so sava vėinmetēs. Tarnā zojė aplinkou stala, nešiuodamė valgius ēr pėlstīdamė vīna ar stėpresnus gierėmus kuožnam pagal nuora. Pėrma eštarmė, žėnuomās, pasakė nomum gaspaduorios, džiaugdamuos tou laimingo dėino ēr malounium svetium būrio, pagerbosio anuo skrumnė boveinė. Liodvėka klausies nulėdusi akis, idiemė sekė puona Kajėtuona kalba ēr toriejė pripažintė, kad ons šnekiejė sklondė, žuodiu naprītrūkdams ēr nepasakīdams nieka nerėkalinga. Pabaiguo ons vėsum paprašė pakeltė taurēs ēr ešgertė. Kėimė bova gėrdietė pīškėnont eš strielbu – tatā jiegerė, laučėjė ēr varuovā šaudė puonu garbė. Vėskas vīka kap vėsumet panašīū dvarieliu baliūsė. Svetė valgė, gierė, vėins kėts, šeimėninka paprašīts, sakė prakalbas, bet tuokiuos linksmībēs ēr valēs, kap pri lauža, če nabova. Panelė Liodvėka ton jota vėso kūno, tad gūžies ēr vės galvuojė, kāp rėks kelēs adīnas ešsiedietė so tās svetėmās žmuonīm. Jug diel anuos ēr bruolė bovėma tēi žmuonelė jautas ligo sogautė. Pėrma karta sosiedėn ož stala so kašteliuona palėkuonēs, anėi naėšmana ni kon šnekietė, ni kāp apsėtė pri tuokium vuožnum svetium. Matīt, kėrb anum galvuos baimė ēr nuolonkoms priš aukštesnius ož savi, matīt, spaud gieda diel nepertekosė sava gīvenėma ar nugostavėms, ka tas ožkompė balios palėks prastus prisėmėnėmus pakvėistėisėms. Anodom so bruolio rėktom palaikītė bendra kalbas. Levuonou tas vīka nebluogā, vo Liodvėka negaliejė savēs parlaužtė, tad tiliejė, akis i turielka nudūrusi, valgi knebėniedama.

Bet eš palėngvo nu stėklum, ragum ēr tauriu kėlnuojėma svetė apkaita. Eš palėngvo klegesīs pripėldė ožstaliēs toštoma. Jau šnekiejė terp savēs puo do, puo tris, galvas sokėšėn, kou tuoliau, tou tronkia. Liodvėka dabar atsėtėisė ēr pruo primerktas blakstienas stebiejė parauduo-navosius veidus, sožėbosės akis, žiuopčiuojėntės bornas. Kāp tik tumet puons Kajėtuons, atsėstuojės so pėlno taurė, paprašė vėsus aptėltė ēr pradiejė tuokė eštarmė:

– Nuorietiuo šin vakara žemā nosėlėnkktė anuos malunibė panelė Liodvėkā, diekavuodams, ka nepabūga tuolėmuos keliuonēs ēr teikies pagerbtė šius nomus sa-

va apsēlonkīmo. Dēdlē geistiuo, ka švēisiuojē panelē ēš Laumium ēšsēvežtom maluonius prisēmēnēmus ēr atsēlonkitom šiūsē nomūsē tonkiau. Tad prašau guoduotēnus svetius pagerbtē švēisiausē panelē ēr ēšgertē i anuos svēkata.

Pri stala siediejē svetē, brazdindamē krieslus, tarškin-damē stuotkus, soscata atsēstuotē. Vēins kēts sošoka „Vivat!“. Klausīdamuos puona Kajetuona žuodiu, Liodvēka rauduonava ligo kuoki ouga, vo, vēsēms stuojēntēis, pamēslējē, ka būtom dēdlē laimē šiuo muomēnto prasmeg-tē puo žemē ar bēnt jau puo stalo. Bet ēr anā teka atsē-stuotē diel tuo, ka puons Kajetuons tēisē sava taurē sosē-daužtē. Kētē artiau esontis svetē sēikē tuo patēis. No, ēr kas anā belēka darītē? Reikiejē atsēstuojos padiekavuotē nomum šeimēninkou ož pakvēitēma ēr maluoni prijie-mēma, ož galēmībē pamatītē Laumium dvara ēr poikēs anuo apīlinkēs, ož pažinti so maluonēs anuo vākās, īpa-tingā so panelē Matildo, kontrē draugavosē so anou, ēštē-sa dēina. Liodvēkas žuodē davē dingsti viel pripēldītē tau-rēs ēr šin karta ēšgertē ož jaunūmenēs svēkata ēr laimē.

Puo nekoriuo laika tvarka ožstalie pradiejē ērtē. Vē-ins šaukē šnekiedams, nedēdlē beveiziedams, ar kas anuo klausuos, kēts knapsiejē, galva vuos ne i tuo-rielka nulēdēs. Ton stebiedams, puons Kajetuons vīrams pasiūluojē rinktēis šalēp esontemē pakajou pa-rūkītē ar tabuoka pašniauktē, vo rasiēt ēr ēštē i kēi-ma pagado pasēdžiaugtē, grīna uora ikvieptē. Tou tarpo anuo maluoniuojē pagelbininkē puonē Stanis-lava pakvēitē puonēs, panelēs ēr vēsus kētus nuorēn-tius pakaštavuoitē patiuos keptum pīragu so erbeto ēr kafējē. Pasēnauduojusī sombrūzdīo, Liodvēka nuo-riējē sproktē i anā skērta kertē pas Magdelē. Bet pa-biegtē nu vēsum nepavīka. Priejusi puonē Stanislava pakvēitē anon pri erbetas. Liodvēka diekavuojē vēsēp nu tuos priedermēs ēšsēsokēniedama, sakīdama, ka nuor bēnt mēnotā pabūtē vēina ēr netroksēnti atētē... Vo puonē Stanislava pažadieje par ton laika pakluotē panelē luova, ka galietom ēšsētēistē ēr pasēlsietē puo tuokiuos neramiuos dēinuos. Panelē Liodvēka viel die-kavuojē, tvērtindama, kad ana nier pavrgosi, tik nuo-rietom šēik tēik atsēpūstē. Ēšlēdusi Stanislava, jiemē soktēgalva, kāp prišnekintē bruoli, ka greitiau važio-utom atgal i Salontus. Teisībē pasakios, Levuona ke-tēnēmu ana nežēnuojē. Taisontēis i keliuonē, ons nei-aiškēna, ar nakvuos, ēšsētarē tik tēik, ka „bus matītē“. Bet dabar Liodvēka nuoriejē kuo grētiaū ēštrūktē ēš tuo toštē šormolē, ēš apseģiērosiu draugējēs. Žēnuojē – jēgo ēr atsēgols, vēs tēik neožmēgs. Tad pasiuntē Magdelē soēiškuotē ēr atvestē bruoli.

Tarptautēnēmē folkluora festivalie „Baltica 2008“ koncertoun „Virvītēs“ folkluora ansamblis (šuok Leliuga Andros ēr Gaubītē Margarita)

Levuons pasēruodē ēšrauduonavēs ēr linksmos.

– Kāp jautas mona guoduotēna sesē?

– Bruoli Levuonā, – rimtā ēštarē Liodvēka, – būk maluonos, padarīk tēp, ka aš galietiuo ēšvažioutē nomēi.

– Žēnuomās, ēšvažiouši, sesē. Vēsē ēšvažiousem. Bet tēp onkstēi kēltē nepaduoro. Ēšgersem dar kafējēs so pīragās, matiau, puonē Stanislava tou rūpēnas.

– Ak, Leo, – melstē meldē Liodvēka, – būk tuoks gers! Mon ožteka tuos komedējēs pri stala. Nebnuorio nieka matītē, nieka sotēktē, so nieko šnekietēis. Aš pavargau... Tēik pavargau, ka galio apsēašaruotē vēsēms matont. To suģebi vēsus rēkalus poikē sotvarkītē, tavēs klausīs, tavēs napasmerks, – ikalbēniejē anou sesou.

Matit, Levuonou anuos meldēms pasēruodē rimts.

(Nukelta i 42 p.)

Gedimins, Kristina, Gildė Bugaitė. Iš cikla „Mūsa vākā“

(Atkelta iš 41 p.)

Pagalvuojēs atētarē, ka paprašīs puoniuos Stanislavas saldēs vaišēs atneštē čē, i kombarioka. Vo pats tou tarpo lēips pakinkītē arklus ēr ēšlēs abēdvē muotrēškas. Diel vēsa pēkta pasiūs puora raitum vīru, strielbuoms ginkloutu, matā, pakelie gal pasētaikītē vēlkum ar kuokium razbaininku. Vo puonou Kajetuonou pasakīs, kad sēsērē ožējē mėgrenas priepoulis, īprasta bajuorēška stuona muotrēškūju lēga...

Ēr Šētā dēdiesis važis, vuos vuos keli sēikdams pavazuoms, viel liekē par baltus laukus, tik jau i Salontum posē. Pana Liodvēka viel siediejē anamē, i sējuona ēr gūnē ivīniuotoums kuojuoms, lig ausum ožversto kailēnātiu apīkaklē. Naktēs bova tīki, dongos prižemiejēs..Pruo debesis kumet ne kumet lioub kīštelietē pēlnatēs. Linksmībiu šurmulīs ēr šaudīms nutuola, aptīka. Tēn lēka žmuonelē, savāp laimingē so sava mēško, pēlaliems, kūlēs, steboklingās šaltēnēs, pasakuoms aple laumēs ēr nelabūsīus... Pana Liodvēka šērdie jota, kāp tvērtā anēi īr prisērēšēn pri tum vēitu, katruos gēmē, auga ēr daugkas vēsa sava omžio nugīvena. Kāp anēms ēr ne-

Aš eso Vilios ēr mon jau trīs metokā...

pakīrst tēi patis vaizdā, tuos patēs vēitas, tēi patis ožsējimēmā?! Jug puonātē Tarvīdātē nier bovēn ni Mintaujuo, ni Klaipieduo, našnekont jau aple Vēlnio. Bet klausīdamuos jaunosēs Matildas, Liodvēka naēšgērda, ka ana diel tuo sielvartautom. Kad pri tuokē padiejēma priprastomi, matīt, rēk gīventē ēlgā vēinuo vēituo, nesokont galvuos diel pasaulē, katruo to nesi matēs. Pagalvuojusi aple savēm, Liodvēka toriejē pripažintē, kad ana jau ir pagadinta. Ana truoška tuo nematīta pasaulē. Tik bieda ta, ka tēn papoulusi, pasējota svetēma, nerēkalinga, pajoukuos verta... Līgindama sava gīvenēma so kētum žmuonium skrumno būvio, peikē savi: kuo ana biedvuojēs, ka Salontūsē pakīriejē, kad tēn ir liūdņā ir prastā? Ar ne pati kalta, ka žmuonium neēiška, nemuok so anās draugautē, neapveiz artēi esontiū poikium, vēsēms žēnuomu vēitu?

Keliuonē žēimēško kelio atviesēna ikaitosē panuos galva, sluopēna ēr sklaidē ožplūdōsēs sunkēs mēslēs er bjauri ūpa. Atsēmīndama nesenē matītus vaizdus puona Kajetuona dvarē, daugeli dalīku jau galiejē vertintē ramiau. No, kad ēr ton sava ēštarmē pri stala. Dabar pamēslējos, anā nebatruodē, kad būtom šnekiejusi nevīkosē ar ne

Iš kairies: Lėipa  r Adelė. I  cikla „M sa v k “

vėituo. Juk ne tas  nekiejėms an   pa pagadėna. Vėskon sojaukė puona Kajetuona elgesīs. Pabengusi sava kalba, pamatė, ka gaspaduorios, sojiemės par dėlbi anuos kairė ronka, kel aukštın.  r tik pajotusi anuo oustu dīgoma ont pėrštu, sosėvuokė, kad ons bo ioun anus. Pana sogniau zė pėrštus  r vuos sosėlaikė so pėktomo neatplie usi ronkas    vīrė ka letėnas. „Tuo tik  r betr ka!“ – pamėsljė, grėt  siesdamuos. Kuoks nelab sis anon pakosujė stuotėis? Jug galiejė siedietė kap siediejusi. Paveiziejė skersuoms i bruoli. Tas  vīpsuojė, nuusi pakielės,  r laikies sava krieslė kaip  dėigts. Tikt  tumet, ka o zstalie vėsė  eik tėik apseramėna, Levuons atsėstuojojė  r paai kėna, ka anuo sesė  r tiki  r skrumni asaba,  r tuoki vės m an  ruoduoma pagarba tėkriausė pasėruodė nepelnita. Bet ons d ziaugas, kad sesė pati pasakė  uodė kėta garbėms svetems, kas ruoda, ka vėi nagė  i sė nom sė an  ir maluoni.

Ton vėskon prisėmindama, panelė Liodvėka joukies    sava pasiotėma  r miegėna soprastė, diel kuo tas vėskas tėp sojaukė anuos d  sė. Jug daugibie baliu  r sojėmu, katr sė an  teka b tė, vėsuokium kalbum  r nusė nekiejėmu bova gėrdiejusi tėik  r tėik, ronkas –  r ne tik ronkas – bo iuojėntiu vīru tėp pat natr ka. Bet t n ana lioub stebietė tas komedėjės    pašalies, kart s joukdamous, kart s pėktindamuos. Mat , k p negal     m onium  dītėis. Dabar pati tuokemė padiejėmė atsėd rė! Vėskas dar b tom posė bieduos, alė tėi dorou oust ...

Liodvėka atsėdoksiejė    gėlomuos. Jug ne tuokė artoma ana truo ka. Atrėmtė galva i patėkema vīrė ka pieti, stuovint prisėglaustė...  r jostė, kad tor apsauga vės sė gīvenėma varg sė,  r  nėuotė, ka nier vėina, ka nikumet nabus palėkta, apgauta... Tuo dabar nier. Rasiet, nikumet   nabus. Bet kas an  gal o zdraustė aple ton galvuotė?

Tad ar verta bova trėnktėis i Laumius? Mosiet, verta... Vėn diel tuo, ka pajostom, kuokėi mīlė  r nom .  t  parva ious i sava kampa,  prast  kveponti,  elta, rītuos, tikė atsėkielusi par parkanu ingsnius i ba nin , rasiet pasė auks puona J zopa pasė nekietė. Rasiet atsėsis pri klavesina, kad prisėmintom vėina kėta jaunīstės meliuodėjė.  r tėkr  pasėvai ins tabuokas  iopsnelio, puo kam galies paskaitītė knīnga ar naujėji kalėnduorio.

Kėta dėina puo keliuonės panelė Liodvėka atsėkielė viel . Atsėgolusi  lg  n o mėga diel tuo, kad kuojės bova sostīrosės i leda. O sn da tik paritie  r sosapnava om  natėlsi buobotė. Ruoduos, atsėd rė keistamė bodinkė, ligo jaujuo, ligo svėrnė. Ons bova be lobum, rasiet diel tuo atruodė dėdėlė auk ts. Baltava naujė eglėnė kazėla, puo katrus ont stuurum  ni ru kībuojė paveikslos. Asluo stuoviejė kelė soul . Ont vėina siediejė kosko apsėsiautusi muotrė ka. Ne nė diel kuo Liodvėka nujė  r atsėsieda  alėp anuos. Tik tumet atpa  na, ka t n sied anuos babunėlė, laikėdama ronkuos tabuokerka. Grī teliejusi i Liodvėka, apsėd ziaugė

(Nukelta i 44 p.)

(Atkelta iš 43 p.)

– Kāp gerā, vākāli, kad atejē.

– Sakīk, babusia, kor če vedvē esav? – nikēik paklausē Liodvēka.

– Esav vedvē naujuojie Muosiedē bažninčiuo. Matā, ontā švēnta Jūzopa abruozds pakabīnts.

Liodvēka pažvelgē i paveiksla, kibonti ont šniūru. Bet nikuokē šventuojē nematē. Bova tēn numaliavuots možēks, apsevēlkēs pēlko ēlgo jopo, so ablio ronkuosē.

– Kad mon ta vēita sovēsam nepanaši i bažninčē, – pasakē Liodvēka buobotē.

– Ēr mon nepanaši, – prītarē ta. – Bet če tēkrā ka īr Muosiedē bažninčē. Jug pati matiau, kāp anon pradiejē statītē, ēr ketoris šimtus muštēniu taleriu fundējau anā. Tik diel kuo anuos nikāp nebēng statītē? – sielvartava buobotē ēr pradiejē krapštēnietē sava tabuokerka. – Sovēsam tabuoka pabēngiau. Ar to kartās, vākāli, netori pri savēs bēnt biški tabuokelē?

– Ne, babunēlē, netorio. Bet ar valno bažninčiuo ap-
lēt tabuoka šnekietēis?

– Teisībē sakā, vākāli, nevalno. Bažninčiuo rēk puotērus kalbietē.

Ēr buobotē pradiejē melstēis:

– Tievē mūsa, katros esi dongou, švēnts Tava vards, atēk karalīstē Tava, būk valē Tava, būk valē Tava, būk valē Tava...

Panelē nusēdīvējē: diel kuo buobotē vēs tus patius žuodius kartuo, negi būtom puotērus ožmēršosi?

Bet buobotē ligo skaitē anuos mintis:

– Neprasēmanīk, naožmēršau aš puotēru. Kalbiek karto so monēm, diel tuo, ka neožēlga tuo tau patē dēdēlē rēks...

Liodvēka nuoriejē paklaustē, diel kuo rēks, bet ne-
bspiejē – atsēboda.

Vēsa dēina neēšejē anā ēš galvuos tas sapnos. Pērma karta puo buobotēs smertē anon sosapnava. Ēr kon galiejē reikštē pasakīms, kad anā puotēru patē rēkēs? Kas galietom ton paaiškintē? Atsēmēnē puona Jūzopa žuodius: susapnousi buobotē tumet, ka rēks anuos patarēma ar pagelbas... Nē, tor anā sosētēktē ēr pasēšnekietē so Jūzopo. Tik ka dēinuos jau mažā belēka, nabsospies šin vakara. Rītuo, ka Magdelē atēs luovas kluotē, lēips pašauktē puona Jūzopa i parka, abodo pavākštīuos, pa-

sēšnekies. Juodēnietē pana nenuoriejē – kuojēs ēr nogara tebskaudiejē nu vakarīkštēs.

Tad, atejos Magdelē, prašneka aple sava nuora sosētēktē so puono Jūzopo.

– Kažēn, ar pavīks? – suabejuojē Magdelē. – Anuos maluoiībē panelē dar nažēna, ka puons Jūzops serg. Dvara muotrēškas pasakuojē, kad ēš luovas nebkel, ni vākštīuotē, ni šnekietē nebgal. Bova ēš Nasrienu liekuorio parvēžēn, bet tas būk tatā sakēs, ka konega parvestom. Vo ons pats nikuo padietē nebgal...

– Rītuo eisio aplonkītē lēguona. Gausi moni palīdjetē, Magdelē.

– Kāp panelē prisakīsi.

– Rītuo iš rīta abēdvē nueisiav ont Mēšium, pasēmelsva ož Jūzopa svēkata. Vo grīždamās ožsoksiav i anuo bota.

Dar neprašvētos Liodvēka atsēboda nu varpa skombiejēma. Skobēnās šuoka ēš luovas: tuo tik betrūka, kad Mēšēs prameiguotom. Žvilgteliejē i dzieguorio. Tas ruodē ketvērta adīna rīta. Vadēnas, skombēna ne Mēšiuoms. Ana dar kēik pasēklausē, bet nieka nabgērdiejē. „Matit, prisēsapnava“, – pamēslējē viel goldamuos..

Šēšta adīna Magdelē prisēstatē pri panelēs palīdjetē anou i bažninčē.

– Rēktom ožētē i vēralēnē, pajimtē kon nuors skanesnē lēguonou, – balso pasakē panelē Liodvēka.

– Kad jau nabrēk, maluoninguojē panelē. Puons Jūzops šiou nakti pasēmērē, omžēna atēilsī anam. Gers bova žmuogos...

Liodvēka pajota, kad aptema anuos akis ēr galva pradiejē soktēis. Stuo viejē nejudiedama aslas vēdorie. Stuo viejē ēr jautē, kāp dar karta vēskas, kas geresnē bova anuos gīvenēmē griūn. Puona Jūzopa nebier... Nabrēks anā ni palivarka, kor galietom tvarkītēis karto so anou. Nabibus ē pasējuodēniejēmu, šērdingu pašnekesium. Kāp dabā rēks pradietē viel kēbtēis i gīvenēma? Ar ana pati īstēngs kon nuors pakeistē sava liekēmē tēp, kap nuorietom? „Būk valē tava... Būk valē tava...“ – sapnē zērdietē žuodē vēs skombiejē ēr skombiejē anuos galvuos, parsēpindamē so varpum dūžēs.

Vēš Salontum miestalē ēr dvara valdumā sirdē briesko rūškans žēimuos rīts...